گزارش

پیروزی سوری‌ها
به شکست طرح «معامله قرن» منجر می‌شود

اسد: توافق ادلب موقتی است

گروه بین‌الملل: رئیس‌جمهوری سوریه با اعلام موضع‌گیری خود درباره توافق روسیه و ترکیه درباره ادلب گفت: توافق روسیه و ترکیه برای اجتناب از حمله نظامی در استان ادلب در شمال غرب سوریه توافقی «موقتی» برای ممانعت از خونریزی است اما دولت سوریه هدف بازیابی تمام مناطق خاک سوریه را دنبال می‌کند. بشار اسد، یکشنبه در نشست کمیته مرکزی حزب بعث سوسیال حاکم یادآوری کرد: آنچه در سوریه رخ می‌دهد را نمی‌توان از آنچه به عنوان «معامله قرن» مطرح می‌شود، جدا دانست. این موضوعی قدیمی در مساله فلسطین است اما اخیرا با هدف بهره‌برداری از خروج بسیاری از کشورها از تقابل با دشمن اسرائیلی دوباره رو شده است. رئیس‌جمهور سوریه درباره عملیات ادلب نیز گفت: آنچه امروز از جار و جنجال‌های پیش از عملیات ادلب شاهد هستیم به این خاطر است که این عملیات برای آنها سرنوشت‌ساز است، چرا که پیروزی سوری‌ها موجب شکست برنامه‌های‌شان می‌شود و بازگشت ادلب به آغوش سوریه خطری در مقابل طرح‌های‌شان در منطقه است. طرح‌هایی از جمله «معامله قرن» یا دیگر طرح‌ها. وی تصریح کرد: موضع کشور در قبال توافق ادلب و بقیه مناطق و خاک سوریه که هنوز تحت سیطره تروریست‌ها هستند، مشخص است ما تمام خاک سوریه را پس می‌گیریم و توافق ادلب موقتی است. اسد اعتراض غرب به حمله علیه ادلب را «اقدامی هیستریک» توصیف کرد و افزود: هیستریک غرب قبل از آغاز کارزار ادلب ناشی از این است که این استان برای آنها سرنوشت‌ساز است و پیروزی نظامی دولت سوریه طرح‌های آنها علیه کشور را با شکست روبه‌رو می‌کند.

■■■

استقبال شبکه روسی از سخنان سردار سلامی

تمرین شنای نتانیاهو در مدیترانه

شبکه آرتی(راشا تودی سابق) به استقبال سخنان طعنه‌آمیز یکی از فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خطاب به نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی رفته و آن را واکنش ایرانی‌ها به ایران‌هراسی رهبران اسرائیلی دانسته است.

این در حالی است که به دنبال حمله ۲ هفته پیش جنگنده‌های رژیم صهیونیستی به نزدیکی پایگاه نظامی روس‌ها در لاذقیه و سپس عملیات ایذایی یک اف۱۶ اسرائیلی که منجر به انهدام یک هواپیمایی شناسایی ایل ۲۰ ارتش روسیه و کشته شدن ۱۵ افسر اطلاعاتی این کشور شد، رسانه‌های روسیه خود به دنبال تسویه حساب با اسرائیلی‌هایی هستند که حال آنها را دیگر نه دوست، بلکه خیانتکار می‌خوانند. تارنمای این شبکه روسی در بخش انگلیسی خود عکسی از بنیامین نتانیاهو را در حال شنا در آب‌های مدیترانه در ساحل بندر قیصریه که مربوط به ۱۶ آگوست ۱۹۹۷ است، منتشر کرده و تیتر «تمرین شنای نتانیاهو» را برای نقل سخنان جمعه پیش سردار حسین سلامی در جمع فرماندهان سپاه در اصفهان برگزیده است. در این گزارش به نقل از سلامی آمده است: «نتانیاهو باید بداند که هیچ راهی جز فرار از منطقه ندارد، پس لازم است شنا کردن در دریای مدیترانه را یاد بگیرد».

در ادامه گزارش آرتی می‌خوانیم: «اظهارات او (سلامی) به دنبال سخنرانی یک هفته قبل‌تر نتانیاهو در مجمع عمومی سازمان ملل متحد ایراد شد که در آن مدعی شد دشمنش، ایران «تسلیحات هسته‌ای مخفی دیگری در تهران دارد؛ یک زرادخانه اتمی برای ذخیره حجم زیادی از تجهیزات و مواد قوی به جا مانده از برنامه هسته‌ای مخفی ایران!» وزیر امور خارجه ایران نیز با بیان اینکه آن حرف‌های نتانیاهو تنها باعث شده «جهان با صدای بلند به چنین اظهارات اشتباه، بی‌معنا و بیهوده و نمایش دروغین بخندد» به او جواب داده است. محمدجواد ظریف همچنین در صفحه توئیتر نوشته است که اسرائیل تنها کشور در منطقه (خاورمیانه) است که برنامه تسلیحاتی هسته‌ای مخفی شامل سلاح‌های هسته‌ای واقعی دارد. سوریه محور اختلاف دیگری بین ایران و رژیم صهیونیستی است و تنش‌ها پس از آنکه طرف اسرائیلی به بهانه جلوگیری از احداث پایگاه‌های نظامی ایران در سوریه، این کشور را مورد حمله قرار می‌دهد بیشتر شده است. چند روز پیش بود که نتانیاهو کمک نظامی تاریخی ۳۸ میلیارد دلاری از سوی واشنگتن را مورد تقدیر قرار داد، بویژه که وزارت خارجه آمریکا اعلام کرده بود این کمک‌ها برای حفاظت از اسرائیل در مقابل همه‌گونه خصومت بویژه از سوی «گروه‌های تروریستی مورد حمایت ایران» انجام شده است. نتانیاهو قدردانی‌اش از حمایت‌های بی‌سابقه آمریکا را در توئیتر نشان داد، حال آنکه ایران کماکان آمریکا را متهم به دخالت در اوضاع خاورمیانه می‌کند و در عین حال ترامپ را نصیحت می‌کند که اگر نفت ارزان‌تر می‌خواهد باید دست از تحریم‌های ضدایرانی بکشد.

گزارش «وطن‌امروز» از ابعاد جدید و پیام‌های قتل فجیع و عجیب روزنامه‌نگار منتقد بن‌سلمان در کنسولگری سعودی در استانبول

بن سلاخ

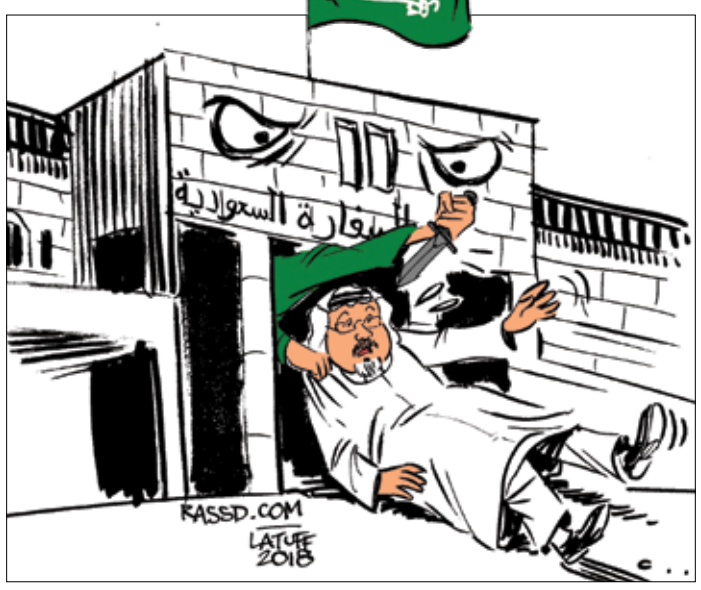

گروه بین‌الملل: پرونده مبهم سرنوشت جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار منتقد رژیم سعودی از هفته پیش به تیتر اول بیشتر رسانه‌های منطقه‌ای تبدیل شده است. خاشقجی که به دلیل سرکوب‌های اخیر در کشورش به آمریکا مهاجرت کرد، در روزنامه واشنگتن‌پست فعالیت می‌کرد و مقالات او به صورت منظم در این نشریه چاپ می‌شد. او سه‌شنبه هفته پیش برای انجام امور مربوط به ثبت ازدواج رسمی خود به کنسولگری عربستان در استانبول مراجعه کرده بود و در حالی که نامزدش در بیرون به مدت ۱۱ ساعت منتظر او بود، هرگز از این مکان خارج نشد. برخی مقامات به روزنامه آمریکایی نیویورک‌تایمز گفته‌اند تیم تحقیقات ترکیه می‌گوید تیمی متشکل از ۱۵ عامل سعودی او را در داخل کنسولگری کشته‌اند. توران قیشلاقچی، رئیس انجمن رسانه‌های عرب ترکیه گفت مقامات به او گفته‌اند «آنها او را کشته و جسدش را مثله کرده‌اند». کارشناسان می‌گویند احتمال قتل خاشقجی می‌تواند به بروز تنش در روابط ریاض و آنکارا منجر شود. این رخداد همچنین می‌تواند تلاش‌های انجام شده برای ترسیم چهره‌ای به اصطلاح «اصلاح‌گر» از محمد بن‌سلمان ولیعهد بی‌پروای سعودی را به باد دهد و بشدت به ادعای مصلح بودن این شاهزاده، ضربه بزند. «کریستین اولریکسن» عضو اندیشکده بیکر دانشگاه رایس در آمریکا می‌گوید: «این ضربه‌ای شدید به تصویری است که حامیان عربستان‌سعودی به دقت تلاش کرده‌اند در غرب بویژه واشنگتن ایجاد کنند». هرچند بن‌سلمان برخی تغییرات را در امور داخلی عربستان ایجاد کرده اما رژیم سعودی تحت حاکمیت او و پدرش، شمار زیادی از فعالان اجتماعی و سیاسی را بازداشت کرده است. او پارسال هم متهم شد سعد حریری، نخست‌وزیر لبنان را در ریاض تحت بازداشت خانگی قرار داده است. همان زمان، ده‌ها نفر از مقام‌های سعودی نیز در جریان آنچه تلاش برای مقابله با فساد خوانده شد، در یک هتل بازداشت شدند. به گفته کارشناسان، تایید قتل خاشقجی می‌تواند روابط ترکیه و عربستان را که همین حالا هم با تنش همراه است، بیش از پیش به سمت وخامت سوق دهد. اولریکسن می‌گوید: «این مساله احتمالا به بروز یک بحران دیپلماتیک با ترکیه منجر می‌شود و در واشنگتن دیدگاه کسانی را تقویت می‌کند که محمد بن‌سلمان را فردی می‌دانند که حاضر است قمارهایی را آغاز کند، بی‌آنکه به تبعاتش بیندیشد، چه در بحث محاصره قطر، چه در بازداشت سعد حریری، چه در قطع رابطه با کانادا و از همه واضح‌تر در یمن». «جیمز دورسی» از کارشناسان امور بین‌الملل هم می‌گوید مفقود شدن خاشقجی می‌تواند به «وخامت قابل توجه» روابط آنکارا و ریاض منجر شود. در حالی که بن‌سلمان جمعه در مصاحبه با شبکه بلومبرگ از وضعیت خاشقجی ابراز بی‌اطلاعی کرده و گفته بود عربستان حاضر است به مقام‌های ترکیه‌ای اجازه دهد کنسولگری عربستان را تفتیش کنند اما مجتهد، افشاگر سعودی یکشنبه‌شب در صفحه توئیتر نوشت بن سلمان به طور کامل از وضعیت خاشقجی مطلع است و فیلم جنازه او را هم دیده است. به گفته مقام‌های ترکیه‌ای، قتل جمال خاشقجی در ساختمان کنسولگری این کشور در استانبول به دست تیمی ویژه که از ریاض آمده بودند، انجام شده است. به نوشته روزنامه گاردین، مسؤولان دولت ترکیه به ویدئوهایی دست یافته‌اند که نشان می‌دهد صندوق‌هایی از داخل ساختمان کنسولگری به داخل خودرویی با شیشه‌های دودی منتقل شده و این عملیات در ساعاتی پس از ناپدید شدن خاشقجی رخ داده است. پس از اتهامات ترکیه مبنی بر اینکه خاشقجی به دست دولت عربستان کشته و جسدش پس از آن نابود شده است، مسؤولان آنکارا روز یکشنبه اعلام کردند بر اساس تحقیقات پلیس و سازمان اطلاعات این کشور و نیز بررسی فیلم‌های دوربین‌های مداربسته و گفت‌وگو با برخی افراد مطلع در داخل کنسولگری به این نتیجه رسیده‌اند که خاشقجی در جنایتی که ریاض ترتیب داده به قتل رسیده است. رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهوری ترکیه نیز روز یکشنبه هشدار داد و گفت از ناپدید شدن خاشقجی ناراحت است و منتظر نتایج تحقیقات در این زمینه می‌ماند. لحن اردوغان اینگونه به نظر می‌رسید که او تصمیم دارد بحران دیپلماتیکی را که احتمالا با اتهام‌زنی مستقیم به ریاض شکل خواهد گرفت به تاخیر بیندازد. «یاسین اوکتای» از مشاوران اردوغان به شبکه سی‌ان‌ان ترکیه گفته بود: اطلاعات خوبی وجود دارد و این پرونده حل نشده باقی نخواهد ماند. اگر مسؤولان عربستانی گمان می‌کنند ترکیه همانند دهه ۹۰ است، در اشتباه هستند. تیم تحقیق هیچ‌گونه اطلاعاتی درباره محل جسد خاشقجی ارائه نکرده‌اند و برخی یگان‌های پلیس هنوز بر این باورند دلایل کافی برای کشته شدن این روزنامه‌نگار مخالف عربستانی وجود ندارد اما همه آنها اتفاق نظر دارند که دست‌کم او ناپدید شده است و احتمالا این مساله پیامدهای گسترده‌ای در ترکیه و خارج آن خواهد داشت.

■ **احضار مجدد سفیر سعودی در ترکیه**

وزارت خارجه ترکیه روز گذشته برای دومین بار طی هفته اخیر، سفیر عربستان‌سعودی را برای توضیح درباره سرنوشت مرموز فعال رسانه‌ای ضد سعودی، احضار کرد. وزارت خارجه ترکیه بعد از احضار مجدد سفیر ریاض در آنکارا، از آنها خواست ساختمان کنسولگری این کشور در استانبول را تفتیش کنند. دولت ترکیه همچنین از دیپلمات‌های سعودی خواست نهایت همکاری را با نیروهای امنیتی در تحقیقات برای مشخص شدن عاقبت خاشقجی انجام دهند.

■ **درخواست سازمان ملل درباره خاشقجی**

گزارشگر ویژه آزادی بیان سازمان ملل متحد بامداد دوشنبه در واکنش به قتل «جمال خاشقجی» روزنامه‌نگار منتقد رژیم سعودی در کنسولگری این کشور در استانبول گفت: دقیقا نمی‌دانم اگر ثابت شود عربستان این روزنامه‌نگار را ترور کرده است، چه اقداماتی درباره ریاض اتخاذ می‌شود اما اطمینان دارم جامعه جهانی به آسانی از کنار این قضیه نخواهد گذشت. «دیوید کای» افزود در کنار اخبار و اطلاعاتی که حکایت از قتل جمال خاشقجی در کنسولگری سعودی در استانبول ترکیه دارد، باید تحقیقاتی مستقل و بین‌المللی در این باره آغاز شود. به گفته کای، اگر قتل خاشقجی تایید شود، کمیته آزادی بیان سازمان ملل متحد از جامعه جهانی خواهد خواست از طریق برخی مکانیزم‌های مستقل برای مجازات و پیگیرد عاملان این عملیات، اقداماتی را انجام دهد.

■ **پیام‌های قتل خاشقجی**

اگر قطعیت دست‌داشتن عربستان‌سعودی در ناپدیدشدن خاشقجی تایید شود، این موضوع حاوی ۲ پیام است؛ نخست اینکه سعودی‌ها از طریق گزینش شخصی مشهور و معروف در سطح رسانه‌ای، عربی و جهانی مانند جمال خاشقجی می‌خواهند به مخالفان خود بگویند به هیچ‌وجه با آنها مسامحه نخواهند کرد و عربستان‌سعودی تغییر کرده است و کسی که با ما نباشد علیه ما است و همه اقدامات لازم از جمله ربوده‌شدن و کشته‌شدن علیه او انجام خواهد شد. پیام دوم این است که می‌خواهد بیشترین سطح ممکن از خبرسازی رسانه‌ای را در چارچوب طرح خود به منظور دستیابی به همه مخالفان و ترساندن و به وحشت انداختن آنها به کار بگیرد. در تایید این مقوله، مدیر اجرایی بخش غرب آسیای دیده‌بان حقوق بشر می‌گوید: «اینگونه اقدامات نمایانگر ماهیت (معمر) قذافی‌گونه ولیعهد سعودی است و فراتر از آن حاوی این پیام او به عربستانی‌های داخل و خارج از کشور است: بهتر است دهان‌تان را ببندید، جان شما در امان نیست، قانونی برای حفاظت از شما وجود ندارد».

گفت‌وگو

دکتر صباح زنگنه در گفت‌وگو با «وطن امروز» عنوان کرد

حذف مخالفان بن‌سلمان در خارج، پرده جدید سناریوی ریاض

عربستان که پیش‌تر سرکوب برخی کشورهای منطقه از یمن گرفته تا قطر را در کارنامه داشت، این‌بار در چارچوب سیاست و راهبردی جدید، حذف مخالفان و نیروهای منتقد خود را نیز در دستور کار قرار داده است. چهارشنبه ۳ اکتبر روزنامه‌نگار منتقد سعودی «جمال خاشقجی» در ساختمان کنسولگری عربستان در استانبول ناپدید شد و تاکنون از سرنوشت وی هیچ خبری وجود ندارد، اگرچه برخی رسانه‌ها خبر کشته شدن وی را منتشر کرده‌اند. چرا عربستان خاشقجی را ترور کرده یا ربوده است؟ آیا حذف صداهای منتقد و معترض در داخل عربستان به بخشی از سیاست جدید ولیعهد جوان این کشور تبدیل شده است؟ یا اینکه مسائل دیگری ورای انتقاد و دیدگاه اعتراضی در پشت پرونده خاشقجی وجود دارد؟ ترکیه در این باره چه سیاست و موضع‌گیری در پیش خواهد گرفت؟ آیا این مساله باعث شروع دور جدیدی از اختلافات در میان ریاض و آنکارا خواهد شد؟ برای پاسخ دادن به این سوالات روزنامه «وطن‌امروز» با «صباح زنگنه» کارشناس مسائل خاورمیانه گفت‌وگو کرده است که در ادامه خواهید خواند.

■ چهارشنبه ۳ اکتبر روزنامه‌نگار منتقد سعودی «جمال خاشقجی» در ساختمان کنسولگری عربستان در استانبول ناپدید شد، اکنون خبرهای ضد و نقیضی از کشته شدن وی منتشر می‌شود، بسیاری انگشت اتهام را به سوی دولت عربستان و شخص «محمد بن‌سلمان» ولیعهد این کشور نشانه می‌روند؛ جمال خاشقجی کیست و چرا ریاض وی را به عنوان یک تهدید امنیتی قلمداد کرده است؟

جمال خاشقجی از خانواده‌ها و خاندان‌های معروف عربستان در زمینه تجارت، امور فرهنگی و اجتماعی محسوب می‌شود. جمال خاشقجی پسرعموی «عدنان خاشقجی» است که این شخص تاجر بزرگ معاملات نفت و اسلحه در سراسر جهان محسوب می‌شود و طی سال‌های گذشته به عنوان یک از شخصیت‌های مهم عرصه قراردادهای نفتی و تسلیحاتی عربستان مطرح بوده است. برخلاف عدنان خاشقجی، جمال بیشتر به مسائل رسانه‌ای، سیاسی و امنیتی می‌پرداخت و خود را از مسائل اقتصادی و قراردادهای کلان مالی به دور نگه می‌داشت. وی مدتی مشاور و معاون «ترکی فیصل» رئیس سابق سازمان امنیت خارجی عربستان بود و در دوران وی به یکی از شخصیت‌های مهم و تراز اول ساختار امنیتی عربستان تبدیل شد. همچنین جمال خاشقجی با روزنامه‌های «الشرق الوسط» و «الحیات» همکاری می‌کرد و سرمقاله‌های زیادی از وی در این دو روزنامه چاپ شده است. مدتی نیز به عنوان سردبیر روزنامه «الوطن» کار کرد. این روزنامه به عنوان یک روزنامه میانه‌رو با فضای نسبتا باز سیاسی و انتقادی معروف بود. زمانی که خاشقجی در الوطن بود، از حمایت «ملک عبدالله» پادشاه اسبق عربستان برخوردار بود. پس از آن خاشقجی به عنوان مدیر شبکه تلویزیونی تازه‌تاسیس «العرب» شروع به کار کرد. در کارنامه این روزنامه‌نگار سعودی همکاری با روزنامه‌های مشهور جهان همچون «واشنگتن پست» نیز وجود دارد.

■ شما به سابقه کاری و خانوادگی این روزنامه‌نگار اشاره کردید اما چرا وی به‌عنوان یک شخصیت مهم و تأثیرگذار مورد غضب دولت جدید و تیم مدیریتی محمدبن‌سلمان قرار گرفت؟

ریشه این مساله را باید در سال ۲۰۱۵ و پس از آن جست‌وجو کرد. سال ۲۰۱۵ محمد بن‌سلمان به عنوان وزیر دفاع عربستان معرفی شد. وی از این دوره به بعد به صورت تصاعدی قدرت خود را افزایش داد و سال ۲۰۱۷ به عنوان ولیعهد این کشور شروع به کار کرد. در جریان جابه‌جایی ولایتعهدی از «محمد بن‌نایف» به محمد بن‌سلمان، جمال خاشقجی نیز همچون جمع کثیری از شاهزادگان و نویسندگان به این مساله معترض بود. این رویه اعتراضی و انتقادی خاشقجی را به یک مهره مورد نفرت دولت عربستان تبدیل کرد. وی بعدها و در نتیجه فشارهای دولت عربستان مجبور به ترک این کشور و مهاجرت به لندن شد. در آنجا نیز خاشقجی به رویه انتقادی خود اما با شکل معتدل ادامه داد و مقالاتی در ارتباط با سیاست‌های دولت عربستان در داخل این کشور و در سطح خاورمیانه منتشر کرد. در این مساله خاشقجی تنها نبود؛ سرنوشت وی مشابه سرنوشت صدها و هزاران شاهزاده و منتقدی بود که سیاست‌های بن‌سلمان را مورد نقد قرار می‌دادند. تعداد زیادی از شاهزادگانی که منتقد سیاست‌های بن‌سلمان بودند، مهاجرت کردند و در کشورهای مختلف اروپا و آمریکا مستقر شدند، البته بعضی از آنان حتی در اروپا و آمریکا نیز از امنیت برخوردار نیستند. از طرفی، خاشقجی به لحاظ مشی و رفتار مذهبی ارتباط نزدیکی با گروه «اخوان‌المسلمین» داشت. طی سال‌های گذشته دولت عربستان سیاست‌های رادیکالی در قبال این جریان مذهبی در پیش گرفته است و حتی با برخی کشورها که به این جریان فکری نزدیک هستند و خود را در چارچوب اصول آن تعریف می‌کنند، روابط مطلوبی نداشته است که در این ارتباط می‌توان به ترکیه و قطر اشاره کرد. در هفته‌های اخیر رویکرد خاشقجی در قبال مساله فلسطین نیز خشم دولتمردان سعودی را برانگیخته بود. خاشقجی در چندین توئیت به مساله فلسطین، قدس شریف و آینده آن پرداخته بود و سیاست معامله قرن را رد کرده و آن را مورد حمله قرار داده بود.

■ اما آیا تنها رویکرد انتقادی نسبت به برخی مسائل باعث می‌شود که دولت عربستان نابودی این شخصیت را در دستور کار قرار دهد؟

عربستان و دولتمردان آن بیش از هر مساله دیگری از موضوع انتقاد و اعتراض نگران هستند. آنان نشان داده‌اند به هیچ عنوان از مقاله‌ها، دیدگاه‌ها و نظرات انتقادی که در رسانه‌ها منتشر می‌شود استقبال نخواهند کرد و بشدت برای خاموش کردن اینگونه دیدگاه‌ها چه از راه تطمیع و چه از راه تهدید تلاش می‌کنند. خاشقجی نیز طی ماه‌های گذشته به یکی از چهره‌های شناخته شده منتقد دولت عربستان تبدیل شده بود و این قطعا برای دولت عربستان و شخص محمد بن‌سلمان خوشایند نبود. در نتیجه هیچ بعید نیست آنان دست به چنین اقداماتی بزنند تا منتقدان را سرکوب کنند. حال آیا این اقدام در داخل سرکنسوگری ترتیب داده شده است یا در خارج از آن وی را کشته‌اند، همچنان در هاله‌ای از ابهام قرار دارد اما به طور قطع به یقین کنسولگری به عنوان یک دام در این ارتباط مطرح بوده و ریاض از ساختمان کنسولگری خود در استانبول برای اجرای این برنامه استفاده کرده است.

■ دولت ترکیه چه واکنشی نسبت به این موضوع خواهد داشت؟ آیا آنان به سعودی‌ها در سرپوش گذاشتن به این مسأله کمک خواهند کرد یا راه را برای تحقیقات مستقل باز خواهند کرد؟

موضوع‌گیری و واکنش ترکیه در این مساله بسیار مهم و سرنوشت‌ساز خواهد بود. باید در این زمینه منتظر ماند اما در چند روز گذشته مقامات عالی‌رتبه دولت ترکیه در این‌باره اظهارنظر کرده‌اند. «رجب طیب‌اردوغان» در این باره گفت: «به عنوان رئیس‌جمهور ترکیه پیگیر این مسأله هستم و نتیجه را ما به اطلاع عموم خواهیم رساند. تمام موارد ورود و خروج از کنسولگری بررسی می‌شود. قصد داریم در اسرع وقت به نتیجه برسیم». البته این نکته را باید در نظر داشت که رابطه ترکیه و عربستان مقداری تنش‌آلود است و بخوبی سال‌های گذشته نیست. عوامل مختلفی باعث تنش میان ۲ کشور شده است. از طرفی مطلبی که محمد بن‌سلمان روز شنبه در یک مصاحبه مطبوعاتی اعلام کرد نیز باعث ایجاد سوالات زیادی در این ارتباط شده است. وی گفت: «عربستان حاضر است به نیروهای ترکیه اجازه دهد وارد کنسولگری سعودی در استانبول شوند و آنجا را بازرسی کنند». این مطالب نشان می‌دهد بن‌سلمان مطمئن شده است جمال خاشقجی دیگر در ساختمان کنسولگری نیست. از سوی دیگر در ترکیه خبرهایی مبنی بر فرود ۲ هواپیما چند روز قبل از این حادثه منتشر شده است. ۲ هواپیمایی که حامل ۱۵ نیروی امنیتی دولت عربستان بوده‌اند که در استانبول مستقر شده‌اند. قاعدتا آنان با کنسولگری سعودی در این شهر ارتباط داشته‌اند و باید این سرنخ‌های را جمع و به همدیگر متصل کرد، اگرچه تصاویر ماهواره‌ای و دوربین‌های مداربسته نیز می‌تواند به دولت ترکیه در این‌باره کمک کند.

■ از زمانی که بن سلمان وارد عرصه قدرت در عربستان شده است این کشور سیاست‌های خشونت‌آمیزی در سطح منطقه در پیش گرفته است، اکنون نیز ماشین سرکوب این کشور به داخل عربستان کشیده شده است؛ آیا می‌توان گفت عربستان آینده، به ماشین سرکوب داخلی و منطقه‌ای تبدیل خواهد شد؟

عربستان در ۴ سال گذشته سیاست‌های رادیکالی برای سرکوب کشورهای منطقه در پیش گرفته است. سعودی‌ها از مارس ۲۰۱۵ وارد یمن شده‌اند و به بمباران این کشور و کشتار مردم بی‌گناه می‌پردازند. آنان در تلاش بودند همین سیاست را در قبال قطر نیز در پیش گیرند. سناریوی آنان در قبال قطر ۵ ژوئن ۲۰۱۷ و به طور هماهنگ با ۳ کشور عربی دیگر آغاز شد اما برخی مسائل مانع از تحقق سیاست ریاض در قبال دوحه شد و این کشور نتوانست به صورت نظامی و میدانی وارد قطر شود اما همچنان این کشور در معرض تهدید عربستان قرار دارد. این سیاست جاه‌طلبانه به نوع دیگری در سوریه، عراق و لبنان نیز ادامه دارد و احتمالا در آینده ابعاد جدیدی نیز به خود خواهد گرفت. در سریال جدید سرکوب و سیاست‌های خشونت‌آمیز عربستان، این کشور حذف مخالفان در داخل را نیز به برنامه‌های خود افزوده است و احتمالا موضوع خاشقجی به عنوان یک برنامه جدی در آینده نیز ادامه پیدا می‌کند. به‌طور کلی می‌توان گفت ماشین سرکوب سعودی‌ها چه در داخل و چه در سطح منطقه از این به بعد و به صورت مستقیم مخالفان را مورد هدف قرار خواهد داد.

چهارگوشه

چین: رئیس اینترپل فاسد است

دولت چین اعلام کرد «منگ هونگوی» رئیس پیشین پلیس بین‌الملل (اینترپل) به اتهام دریافت رشوه و قانون‌شکنی در این کشور تحت بازداشت است. این در حالی است که سازمان مبارزه با فساد مالی چین دیروز تایید کرد وی در چین بازداشت شده و تحقیقات از او به اتهام قانون‌شکنی در جریان است. پلیس بین‌الملل دیروز اعلام کرد «منگ هونگوی» از سمت خود استعفا کرده و قرار است تا انتخابات جدید در ماه نوامبر یکی از مقامات کره‌جنوبی ریاست اینترپل را برعهده داشته باشد. وزارت امنیت ملی چین که «منگ هونگوی» معاون آن بود در بیانیه‌ای بازداشت او را درست و عاقلانه توصیف و اعلام کرد این اقدام نشان‌دهنده عزم دولت برای ادامه مبارزه با فساد است.

■■■

اون به مسکو می‌رود

دیمیتری پسکوف، سخنگوی ریاست جمهوری روسیه اعلام کرد مسکو از «کیم جونگ اون» رهبر کره‌شمالی برای سفر به روسیه دعوت کرده است. سخنگوی ریاست‌جمهوری روسیه ضمن اعلام این خبر به خبرنگاران، تاریخ دقیق این سفر را مشخص نکرده است. این در حالی است که «مون جائه این» رئیس‌جمهوری کره‌جنوبی اعلام کرد: در راستای تحولات جدید شبه‌جزیره، «کیم جونگ اون» رهبر کره‌شمالی به روسیه و «شی جین‌پینگ» رئیس‌جمهوری چین نیز در آینده به کره‌شمالی سفر خواهند کرد.

■■■

پاول: ترامپ خودمحور است

کایل پاول، وزیر خارجه سابق آمریکا می‌گوید دوران ترامپ گفتمان دولتی در این کشور را تغییر داده است. پیش از این در آمریکا عرف بر این بود که «ما مردم آمریکا» در میان سیاستمداران رواج داشت اما ترامپ این گفتمان را به «من رئیس جمهور آمریکا» تغییر داده است. او در همین حال تاکید دارد ترامپ آمریکا را منزوی کرده و با خطاب کردن رسانه‌ها به عنوان دشمنان ملت، هرج و مرج ایجاد کرده است.

■■■

آماده‌باش رژیم صهیونیستی برای جنگ در غزه

نخست‌وزیر اسرائیل به کابینه امنیتی این رژیم اعلام کرده است اسرائیل برای عملیات نظامی در نوار غزه آماده است. کانال ۱۳ تلویزیون اسرائیل به نقل از بنیامین نتانیاهو، اعلام کرد: «ما برای عملیات نظامی در نوار غزه آماده می‌شویم و این، فقط حرف توخالی نیست». رسانه‌های عبری‌زبان گزارش دادند اسرائیل درباره تعامل با وضعیت کنونی در نوار غزه به بن‌بست رسیده است؛ در صورتی که «حماس» موفق به دریافت امتیازاتی از اسرائیل نشود تظاهرات و درگیری‌ها همچنان طی ماه‌های آینده ادامه خواهد داشت. ارتش اشغالگر طی روزهای اخیر نیروهای نظامی‌اش در نوار غزه را تقویت و سامانه‌های گنبد آهنین بیشتری مستقر کرده است.

■■■

هشدار درباره تبدیل شدن بحرین به «روهینگیای کوچک»

مردم بحرین با برگزاری تظاهرات در منطقه ابوصبیع، حمله رژیم آل‌خلیفه به مراسم عاشورایی و بازداشت خطیبان و متولیان حسینیه‌ها و بازداشت شهروندان و پایین آوردن نشانه‌ها و پلاکاردهای مربوط به عزاداری امام حسین(ع) را محکوم کردند. بر اساس گزارش انجمن حقوق بشر بحرین، تجاوزات شامل ۳۳ منطقه در استان‌های مختلف بود و ۱۴۵ مورد نقض حقوق شهروندان ثبت شده است. باقر درویش، رئیس انجمن حقوق بشر بحرین تأکید کرد که ظلم طایفه‌ای و تبعیض دینی و به حاشیه راندن باعث می‌شود بحرین به «روهینگیای کوچک» تبدیل شود. مقامات رژیم آل خلیفه از سال ۲۰۱۱ کمپین گسترده‌ای را علیه شیعیان و مخالفان و فعالانی که خواهان دموکراسی در کشور هستند، به راه انداخته‌اند.

■■■

انفجارهای تروریستی در بغداد

روز گذشته بر اثر انفجارهای تروریستی در پایتخت عراق ۳ نفر زخمی شدند. روز یکشنبه نیز انفجار یک خودروی شخصی در منطقه «النصر و السلام» واقع در غرب بغداد، یک زخمی برجای گذاشت. در همین حال ستاد فرماندهی عملیات بغداد روز یکشنبه اعلام کرد ۳ فرد تروریست که با کمربندهای انفجاری قصد حمله به زوار اربعین حسینی(ع) در منطقه «رضوانیه» در جنوب بغداد را داشتند در اقدام نیروهای امنیتی به هلاکت رسیدند. وضعیت امنیت عمومی عراق از جمله بغداد پایتخت در طول سال جاری نسبت به گذشته آرام‌تر بوده اما هر از چندی عناصر پراکنده گروه‌های تروریستی از جمله داعش دست به عملیات ناامنی برای برهم زدن ثبات در عراق می‌زنند.